

Lausuntopyyntö STM037:00/2017

Sosiaalialan osaamiskeskusten johtajien lausunto valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä

Lausuttavana olevalla asetuksella on tarkoitus säätää erikoissairaanhoidon valtakunnallisesta ja alueellisesta työnjaosta ja keskitettävistä tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidosta sekä tarvittaessa hoitoa antavista yksiköistä sekä keskitettävien tutkimusten ja toimenpiteiden ja hoitojen määrällisistä ja muista perusedellytyksistä. Sote-uudistuksen yksi keskeinen tavoite on integraatio: sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen välillä sekä perus- ja erityispalvelujen välillä – niin horisontaalisesti kuin vertikaalisestikin. *Asetuksella tultaisiin säätämään myös sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisistä vaativan tason palveluista.* Tällainen on esimerkiksi alueellisen kokonaisuuden suunnittelussa ja yhteensovittamisessa (4 §) kohta 4 Lasten, nuorten ja perheiden vaativimpien palveluiden osaamiskeskukset (OT-keskus), joka koskettaa sekä sosiaali- että terveydenhuollon vaativaa erityisasiantuntemusta ja sen kehittämistä uusilla yhteistyöalueilla.

Sote-uudistuksen onnistumisen kannalta merkittävä rooli on sosiaali- ja terveydenhuollon systemaattisella, tutkimukseen pohjautuvalla kehittämistyöllä. Sosiaalihuollon palvelujen järjestämisvastuuta – johon kytkeytyy myös palvelujen kehittämistä vastuu – kantavat vielä tällä hetkellä kunnat ja kuntayhtymät. *On tärkeä varmistaa mahdollisimman laajasti kuntien, kuntayhtymien ja muodostumassa olevien maakuntien kanta lausuttavana olevan asetuksen säätelyyn sote-yhteisiin asioihin. On myös tärkeä ottaa kyseisten tahojen asiantuntemus konkreettisesti mukaan vaativien palvelujen kehittämistoiminnan uudelleen muotoiluun.* Aito integraatio ei voi syntyä ilman osallistumista, osallisuutta ja sitä kautta sitoutumista uuteen toimintaan.

KehittämISRakenteet ovat olennaisesti kehittämistyötä raamittava, tukeva ja määrittelevä elementti. Sote-uudistuksessa kehittämISRakenteiden luominen on OT-keskuksia laajempi kokonaisuus. *Sosiaali- ja terveydenhuollon laajan, horisontaalisen ja vertikaalisen integraation toteutumiseksi kyseisen kokonaisuuden säädöspohja tulisi laatia tarkastellen laajempaa sisällöllistä kokonaisuutta.* Nyt lausunnon kohteena oleva asia koskee sosiaalihuollosta suhteellisen tarkkaan rajattua, vaikka sinänsä merkittävää, vaativaa lastensuojelupalvelua. Kokonaisuuden onnistumisen kannalta on tässä vaiheessa ennenäikaista säätää sosiaalihuollon kannalta ikään kuin yhden osa-alueen kehittämisestä ennen, kuin on käsitys koko sote-kehittämISRakenteiden laajemmasta kokonaisuudesta. Erityisosaamista kokoavia OT-keskuksia tarvitaan. Tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista lukita OT-keskusta yliopistosairaalaan sijoittuvaksi toiminnoksi. On tärkeää, että OT-keskukset ovat osa tulevaisuuden yhteistyöalueiden ja maakuntien kehittämISRakenteita siten, että ne tukevat sote-tasapainon toteutumista ja toimivaa integraatiota mahdollisimman hyvin.

Helsingissä 13.6.2017

Suomen Sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat, psta

Arto Rautajoki

Osaamiskeskusjohdon verkoston
koordinaattori, Kehitysjohtaja, YTT
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan
osaamiskeskus SONet BOTNIA